

**Chambre
des Représentants**

20 MARS 1951.

**BUDGET
des Pensions pour l'exercice 1951.**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES (1)
PAR M. PHILIPPART.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet n'a donné lieu, en Commission, qu'à un large échange de vues. C'est que le budget des pensions ne constitue qu'une énumération et une addition des crédits destinés au service des pensions civiles et militaires, des pensions de vieillesse, des pensions de réparation, en fonction de la législation existante.

Quelques jours plus tard, la commission allait être saisie du projet de loi portant péréquation des pensions de retraite et de survie (document 191), péréquation toute provisoire et intercalaire, en attendant le projet de refonte de l'ensemble de la législation relative aux pensions à charge des pouvoirs publics. Ce projet est actuellement en élaboration et, après examen du Conseil d'Etat, il sera soumis à une commission spéciale mixte, puis aux organisations professionnelles intéressées. Point n'était besoin dans ces circonstances, et quelque intérêt que présentât le gros budget des pensions, de s'attarder outre mesure aux charges découlant de l'actuelle législation. Le présent rapport se bornera à la consignation des principales observations auxquelles a donné lieu l'examen du projet de loi, observations qui complète sur certains points le rapporteur.

(1) Composition de la Commission: MM. Van Belle, président; Couplet, De Saeger, Discry, Eeckman, Fimmers, Gaspar, Lamalle, Meyers, Parisis, Philippart, Scheyven, Vanden Boeynants. — De Swemmer, Detiège, Embise, Fiévet, Martel, Merlot, Paqué, Soudan, Tielemans. — Liebaert, Masquelier.

Voir:
4-III : Budget.

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

20 MAART 1951.

**BEGROTING
van Pensioenen voor het dienstjaar 1951.**

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIEN (1), UITGEBRACHT
DOOR HEER PHILIPPART.**

MEVROUWEN, MIJNE HEREN.

Het ontwerp heeft in de Commissie slechts aanleiding gegeven tot een brede gedachtenwisseling. Zulks omdat de begroting van pensioenen maar een opsomming en een opstelling is van de kredieten die bestemd zijn voor de dienst der burgerlijke en militaire pensioenen, der ouderdomspensioenen, der vergoedingspensioenen, overeenkomstig de bestaande wetgeving.

Enkele dagen later zou bij de Commissie het wetsontwerp ingediend worden houdende perekwatie van de rusten overlevingspensioenen (Stuk nr 191), perekwatie die overigens slechts voorlopig en intercalair is, in afwachting van het ontwerp tot omwerking van het geheel der wetgeving betreffende de pensioenen die ten laste van de openbare besturen vallen. Dit ontwerp wordt thans uitgewerkt en zal, na onderzoek door de Raad van State, worden voorgelegd aan een bijzondere gemengde commissie en daarna aan de betrokken beroepsorganisaties. In die omstandigheden bleek het overbodig hoe belangrijk de huidige begroting van pensioenen ook is, te lang te blijven stilstaan bij de lasten die uit de huidige wetgeving voortvloeien. Dit verslag beperkt er zich toe de voornaamste opmerkingen te vermelden, waartoe het onderzoek van het wetsontwerp aanleiding gaf; op enkele punten werden die opmerkingen door de verslaggever aangevuld.

(1) Samenstelling van de Commissie: de heren Van Belle, voorzitter; Couplet, De Saeger, Discry, Eeckman, Fimmers, Gaspar, Lamalle, Meyers, Parisis, Philippart, Scheyven, Vanden Boeynants. — De Swemmer, Detiège, Embise, Fiévet, Martel, Merlot, Paqué, Soudan, Tielemans. — Liebaert, Masquelier.

Zie:
4-III : Begroting.

L'augmentation continue de la charge des pensions.

M. le Ministre des Finances et de nombreux commissaires ont souligné à nouveau la montée constante de la charge des pensions et le danger qu'elle fait courir aux finances de l'Etat et des administrations publiques.

Les rapports dressés par M. le député Coppé pour les années 1949 et 1950 avaient très opportunément mis en relief la gravité du problème et l'urgence de réviser les lois de pensions pour ne pas les mettre en péril. Et le rapport de M. Adam, au nom de la commission sénatoriale, sur le budget de 1950, dégageait lui aussi une réelle inquiétude.

Rappelons quelques chiffres :

Le budget des pensions de 8.597 millions pour 1949 est passé à 9.233 millions pour 1950. Il grimpe à 9 milliards 759.023.800 francs en 1951. Majoration en un an : plus de 500 millions. Avec l'ajouté du projet portant péréquation provisoire des pensions, nous franchissons les 10 milliards, rien que pour l'Etat.

Le décomposition de cette charge énorme donne :

Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires	fr. 2.786.536.000
Pensions de guerre	3.422.903.000
Pensions de vieillesse	3.404.335.400
Pensions provisoires, secours, rentes et subsides divers	145.249.400

Il n'est donc pas vrai que les pensions à charge de l'Etat, indépendamment des pensions de vieillesse et de réparation, ne vaudraient que 1.638.671.000 francs. Il faut y ajouter les pensions militaires : 1.147.865.000 francs. Ce sont des pensions d'ancienneté tout comme celles des agents civils.

Mais la charge des pouvoirs publics, non comprises les pensions de réparation et les pensions de vieillesse, dépasse en réalité les 5 milliards. En voici le détail arrondi :

Pensions civiles et militaires à charge de l'Etat : 3,5 milliards, dont 0,7 milliard couvert par les retenues pour la pension des veuves et celle des orphelins. Soit, net : 2,8 milliards.

Chemins de Fer de l'Etat : 2,2 milliards, dont 0,4 milliard couvert par les retenues pour les veuves et les orphelins. Soit, net : 1,8 milliard.

Provinces : 31 millions.

Communes : ± 700 millions.

Ensemble, net : 5.331 millions.

Il faut encore y ajouter quelques centaines de millions pour le personnel des institutions paratétiques.

La charge réelle, nette, est donc de 6 milliards environ. Avec les pensions de réparation et les pensions de vieillesse, on dépasse les 13 milliards.

Les 10 milliards pour l'Etat seul, c'est le sixième du budget ordinaire des voies et moyens, près du cinquième de l'ensemble des charges fiscales.

Et de tous côtés montent des revendications. Chacun de réclamer des majorations et des rétroactivités, celles-ci portées sur une période de cinq années.

De bestendige verhoging van de pensioenslast.

De heer Minister van Financiën en talrijke leden der Commissie hebben opnieuw de nadruk gelegd op de voortdurende stijging van de pensioenslast, en op het gevaar dat daaruit voortvloeit voor de financiën van het Rijk en van de openbare besturen.

In zijn verslagen voor de jaren 1949 en 1950 had de heer volksvertegenwoordiger Coppé terecht de aandacht gevestigd op de ernst van het vraagstuk en op de dringende noodzakelijkheid de wetten op de pensioenen te herzien om deze niet in gevaar te brengen. En in het verslag over de begroting voor 1950, namens de Commissie van de Senaat uitgebracht door de heer Adam, kwam eveneens een werkelijke bezorgdheid tot uiting.

Ziehier enkele cijfers :

De begroting van pensioenen, die, voor 1949, 8.597 miljoen bedroeg, werd voor 1950 op 9.233 miljoen gebracht. Zij stijgt tot 9.759.023.800 frank in 1951. Verhoging in tijd van één jaar : meer dan 500 miljoen. Met wat daarbij komt op grond van het ontwerp houdende voorlopige perekwatie der pensioenen, overschrijden wij 10 milliard, alleen reeds voor de Staat.

De ontleding van deze enorme last geeft :

Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen	fr. 2.786.536.000
Oorlogspensioenen	3.422.903.000
Ouderdomspensioenen	3.404.335.400
Voorlopige pensioenen, hulpgelden, renten en diverse toelagen	145.249.400

Het is dus niet waar dat de pensioenen ten laste van de Staat, onafhankelijk van de ouderdoms- en vergoedingspensioenen, slechts 1.638.671.000 frank zouden beladen. Hierbij dienen de militaire pensioenen gevoegd, ten bedrage van 1.147.865.000 frank. Het zijn zowel ancienniteitspensioenen als die van de burgerlijke ambtenaren en beambten.

Maar de geldelijke last der openbare besturen, de vergoedingspensioenen en de ouderdomspensioenen niet ingegeven, overschrijdt in werkelijkheid 5 milliard. Hier volgt de omstandige opgave in ronde getallen :

Burgerlijke en militaire pensioenen ten laste van de Staat : 3,5 milliard, waarvan 0,7 milliard bestreden worden met de afhoudingen voor het weduwen- en het wezenpensioen. Zegge netto : 2,8 milliard.

Rijksspoorwegen : 2,2 milliard, waarvan 0,4 milliard bestreden worden met de afhoudingen voor weduwen en wezen. Zegge netto : 1,8 milliard.

Provinciën : 31 miljoen.

Gemeenten : ± 700 miljoen.

Samen, netto : 5.331 miljoen.

Daar moeten tevens nog enkele honderden miljoenen bijgevoegd worden voor het personeel der parastatale instellingen.

De werkelijke netto-last beloopt dus ongeveer 6 milliard. Worden de vergoedings- en ouderdomspensioenen hieraan toegevoegd, dan overschrijdt het bedrag 13 milliard.

De 10 milliard die uitsluitend ten laste van de Staat valen, vertegenwoordigen een zesde van de gewone Rijksmiddelenbegroting, en bijna een vijfde van de gezamenlijke fiscale lasten.

En van alle kanten stijgen eisen op. Iedereen maakt aanspraak op verhogingen en op allerlei voordelen met terugwerkende kracht, gaande over een periode van vijf jaar.

Le Parlement doit se demander si la satisfaction de telles demandes ne conduirait pas le pays à l'aventure. Votre rapporteur croit devoir attirer l'attention de la Chambre sur divers facteurs qui devront être pris en considération lors de la réforme générale du régime des pensions.

L'influence de la longévité humaine et du vieillissement de la population.

Diminution de la natalité et accroissement de la durée de la vie déterminent le vieillissement moyen du peuple. De plus en plus, le nombre des hommes aptes au travail, sur les épaules de qui pèse en réalité la pension des retraités, et le nombre d'iceux tendent vers l'égalité. Le phénomène est d'ailleurs général dans la plupart des pays civilisés.

Dans un article publié il y a un an, M. André Siegfried, de l'Académie Française, donnait ces détails :

Aux Etats-Unis, il y a maintenant quatre fois plus de gens de 65 ans qu'au début du siècle. En 1900, 13 millions d'Américains avaient plus de 45 ans, aujourd'hui : 40 millions. Aussi l'influence des personnes âgées est telle que, dans certains Etats, la pension est de droit. En Californie, rapporte M. Siegfried, le citoyen de plus de 63 ans a droit à une pension mensuelle de 75 dollars, quelles que soient ses ressources. Dans l'Etat de Washington, un régime analogue est appliqué.

M. le professeur Baudhuin signale qu'en Angleterre l'espérance de vie, à 60 ans, a passé, en un siècle, de 13,4 à 16,6 ans pour les hommes, de 14,3 ans à 20,3 ans pour les femmes, c'est-à-dire qu'à 60 ans, la durée probable de vie est encore de 16 ans et demi pour les hommes, de 20 ans 4 mois pour les femmes.

En France, l'espérance de vie, pour les sexagénaires, en 1946, était de 15,3 pour les hommes, de 18,3 pour les femmes.

En Belgique, la vie moyenne était de 46 1/2 ans à la fin du dernier siècle; elle est aujourd'hui de 58 ans. Et M. Baudhuin, tablant sur de nouveaux progrès durant ces dernières années, situe à 63 ou 64 ans la durée moyenne de la vie humaine en Belgique.

En Hollande, le même phénomène se manifeste.

Sans imiter les Etats de Californie et de Washington, — nous ne pourrions faire face à de telles charges —, sans recourir à l'épreuve polynésienne, nous devons nous rendre à l'évidence :

— si nous ne voulons pas que les générations montantes soient écrasées sous la charge des pensions, nous avons le devoir de repenser notre régime de retraites, de l'émonder de tous ses abus et de faire en sorte que jamais nos vieillards ne manquent du nécessaire.

Le Fonds de Dotation.

On a signalé que le recours à un fonds de dotation pour assurer le service des pensions pendant les années les plus onéreuses constituait une lourde erreur. Il reporte sur les futures générations des dépenses qui devraient peser, à l'ordinaire d'ailleurs, sur les contemporains. L'arrêté royal du 22 juillet 1939 a créé un fonds de dotation pour assurer le financement des pensions de guerre,

Het Parlement moet zich afvragen of het inwilligen van dergelijke eisen het land niet naar het avontuur voert. Uw verslaggever meent de aandacht der Kamer te moeten vestigen op verschillende factoren, die in aanmerking moeten genomen worden bij de algemene omwerking van het pensioenstelsel.

De invloed van de duur van het menselijk leven, en van de veroudering van de bevolking.

Daling van het geboortecijfer en stijging van de levensduur bepalen de verhoging van de gemiddelde leeftijd der bevolking. Het aantal der tot werken geschikte mannen, op wier schouders in werkelijkheid de last drukt van het pensioen der in-ruste-gestelden, en het aantal van deze laatsten benaderen elkaar meer en meer. Het verschijnsel doet zich trouwens algemeen voor in de meeste beschaaide landen.

In een artikel dat hij een jaar geleden schreef, vermeldt de heer André Siegfried, van de Académie française, volgende bijzonderheden :

In de Verenigde Staten zijn er thans viermaal meer mensen van 65 jaar dan bij het begin van deze eeuw. In 1900 waren er 13 miljoen Amerikanen boven de 45 jaar, thans zijn er 40 miljoen. De invloed der bejaarde lieden is dan ook zo groot dat in zekere staten het pensioen van rechtswege toegekend wordt. In Californië, aldus de heer Siegfried, heeft elke burger van meer dan 63 jaar recht op een maandelijks pensioen van 75 dollar, om het even welke zijn inkomsten zijn. In de staat Washington wordt een gelijkaardig stelsel toegepast.

Professor Baudhuin meldt dat in Groot-Brittannië de levenskans, op 60 jaar, in een eeuw tijds, voor de mannen gestegen is van 13,4 tot 16,6 jaar, en voor de vrouwen van 14,3 tot 20,3 jaar; d. w. z. dat op 60 jaar de vermoedelijke levensduur voor de mannen nog 16 en een half jaar bedraagt, en voor de vrouwen nog 20 jaar en 4 maanden.

In Frankrijk was de levenskans voor de zestigers, in 1946, 15,3 voor de mannen en 18,3 voor de vrouwen.

In België bedroeg de gemiddelde levensduur op het einde van de vorige eeuw 46 1/2 jaar; thans bedraagt hij 58 jaar. En, rekening houdend met de vooruitgang der laatste jaren, schat de heer Baudhuin de gemiddelde levensduur der mensen in België op 63 of 64 jaar.

In Nederland doet zich hetzelfde verschijnsel voor.

Zonder de staten Californië en Washington na te volgen, — wij zouden dergelijke lasten niet kunnen torsen, — zonder van de andere kant onze toevlucht te nemen tot de Polynesische methode, moeten we ons nochtans bij de feiten neerleggen :

— willen we niet dat de aankomende generaties zouden verpletterd worden onder de last der pensioenen, dan rust op ons de plicht ons pensioenstelsel geheel om te werken, het van alle misbruiken te zuiveren en het zodanig in te richten dat het onze ouders van dagen nooit aan het nodige zal ontbreken.

Het Dotatiefonds.

Er werd op gewezen dat het een grove fout was, tijdens de zwaarste jaren een beroep te doen op een dotatiefonds om de dienst der pensioenen in het leven te houden. Zulks laat aan de komende generaties uitgaven over, die normaal zouden moeten gedragen worden door de tijdsnoten. Bij Koninklijk besluit van 22 Juli 1939 werd een dotatiefonds opgericht tot financiering van de oorlogs-

des majorations de rentes de vieillesse et de veuve et des allocations d'orphelins.

Comme ces charges étaient lourdes en raison des pensions militaires de la guerre de 1914-1918 et de l'amélioration des pensions de vieillesse, l'arrêté a étalé leur financement sur une période de 35 ans :

annuité constante et dotation annuelle dégressive.

La charge des pensions militaires est ainsi reportée en grande partie sur l'avenir.

De même pour les pensions de vieillesse dont le fonds de dotation a permis de se décharger dans une large mesure.

L'événement est venu déjouer l'expédient. Un an après la création du fonds de dotation pour les pensions de réparation de la guerre 1914-1918, la Belgique était de nouveau envahie, de nouvelles et nombreuses victimes, militaires et civiles tombaient ouvrant le droit à des pensions de réparation.

Aussi bien, l'annuité constante, prévue en 1939 pour la majoration des rentes de vieillesse, soit 388 millions, devait être portée, par la loi du 30 décembre 1950, à 1.200 millions. Ces majorations pèsent encore en 1983 à concurrence de la même annuité, cependant que la charge vraie de l'année se limitera à 150 millions.

L'âge de la retraite.

Les observations qui précèdent, sur le vieillissement de la population et la longévité humaine, doivent se compléter d'une autre observation :

La vieillesse est sensiblement plus tardive que jadis. L'homme — la femme aussi d'ailleurs, certes — reste jeune et apte au travail, intellectuel ou manuel, plus longtemps. Les habitudes de sobriété et d'hygiène, les progrès de la médecine et la pratique des sports en sont sans doute des causes.

Or, dans certains secteurs, l'âge de la retraite atteint le fonctionnaire alors qu'il est en pleine maturité. Conçoit-on que d'aucuns prennent « leurs invalides » à 50 ans, voire à 48 ans, retraite dotée d'une pension intégrale ?

Il faudrait réaliser une certaine unification et, tout en tenant compte des différences d'occupations, ne pas enoyer à l'oisiveté des agents et des fonctionnaires encore parfaitement aptes à servir l'Etat ou la commune. Aussi bien est-il malsain que des agents retraités entreprennent une autre activité et concurrencent les travailleurs jeunes ou adultes qui supportent en réalité le poids des pensions de retraite et de vieillesse ?

Les abus.

Il y a des abus. Il faut les pourchasser sans merci. Trop de fonctionnaires et d'agents des pouvoirs publics parviennent à se faire pensionner prématurément pour cause de maladie. Serait-il vrai que le service de l'Etat serait à ce point débilitant que l'agent serait usé avant l'âge ? Il est inutile d'insister sur ce mal que chacun connaît.

Les pensions de réparation.

On doit regretter que les gouvernements de l'époque n'aient donné aucune suite au rapport de feu M. Francqui

pensions, de ouderdoms- en weduwenrentetoelagen en de wezentoelagen.

Daar deze lasten zeer zwaar waren, uit hoofde van de militaire pensioenen in verband met de oorlog 1914-1918 en van de verbetering der ouderdomspensioenen, werd de financiering door het besluit over een periode van 35 jaar verdeeld :

vaste annuitéit en afnemende jaarlijkse dotalie.

De last van de militaire pensioenen wordt aldus grotendeels op de toekomst overgedragen.

Hetzelfde geldt voor de ouderdomspensioenen waarvan men zich dank zij het dotaatiefonds in aanzienlijke mate heeft kunnen ontlasten.

Dat lapmiddel bleek niet doeltreffend te zijn. Eén jaar na de instelling van het dotaatiefonds voor de vergoedingspensioenen van de oorlog 1914-1918 werd België opnieuw overrompeld en er vielen tal van nieuwe militaire en burgerlijke slachtoffers die recht hadden op vergoedingspensioenen.

De bestendige annuitéit welke in 1939 was voorzien voor de verhoging van de ouderdomsrenten, zegge 388 miljoen, moest dan ook, door de wet van 30 December 1950, gebracht worden op 1.200 miljoen. Die verhogingen zullen nog in 1983 een weerslag hebben tot beloop van eenzelfde annuitéit, terwijl de werkelijke last van het jaar zal beperkt blijven tot 150 miljoen.

De leeftijd der oppensioenstellung.

Bovenstaande opmerkingen over de verhoging van de gemiddelde leeftijd der bevolking en over de levensduur van de mens moeten worden aangevuld met een andere opmerking :

De ouderdom komt heel wat later dan eertijds. Zowel de man als de vrouw blijven langer jong en geschikt voor hand- en hoofdarbeid. De matigheid en de hygiëne, de vorderingen van de geneeskunst en de beoefening van de sport zijn hiervan ongetwijfeld de oorzaken.

Welnu, in sommige sectoren, bereikt de ambtenaar de leeftijd van zijn oppensioenstellung in de bloei der jaren. Kan men zich indenken dat sommigen op rust gaan op 50-jarige en zelfs op 48-jarige leeftijd, waarbij zij het integrale pensioen ontvangen ?

Men zou een zekere eenmaking moeten tot stand brengen en, mits rekening te houden met de verschillen in de bedieningen, geen personeelsleden in ledigheid wegzendende die nog alleszins in staat zijn de Staat of de gemeente te dienen. Het mag even ongezond heten dat op pensioen gestelde beambten een andere bedrijvigheid aanvangen en mededingen met jonge of volwassen arbeiders, die in werkelijkheid de last dragen van de rust- en ouderdomspensioenen.

De misbruiken.

Er bestaan misbruiken. Men moet ze onverbiddelijk opsporen. Er zijn al te veel leden van de Rijksbesturen die er in slagen zich vroegtijdig op pensioen te doen stellen wegens ziekte. Zou het waar zijn dat de Staatsdienst zo vermoeiend is dat het personeel abnormaal vroeg versleten is ? Onnodig verder in te gaan op dat euvel dat iedereen kent.

De vergoedingspensioenen.

Het is jammer dat de toenmalige regeringen geen gevolg hebben gegeven aan het verslag van wijlen de heer

sur certains abus relevés dans les pensions de réparation militaires. Pourquoi n'a-t-on rien fait ?

Le législateur de 1947 (loi du 26 août) a été plus prudent. Pour les invalidités dont la permanence n'est pas contestable, il a prévu des revisions après 5 ans et après 10 ans. Ces revisions ont permis de supprimer ou de réduire nombre de pensions.

Eméritat.

Certains Commissaires se sont élevés contre l'éméritat accordé à diverses classes de fonctionnaires et aux Magistrats. Ils ne peuvent admettre qu'à l'âge de la retraite, les besoins étant largement diminués et les enfants casés, la pension doive être égale à la moyenne du traitement des cinq dernières années, outre la suppression des retenues pour la pension des veuves et les allocations aux orphelins.

Diverses considérations ont été invoquées pour doter certaines classes de fonctionnaires de l'éméritat. On a fait notamment état de la nécessité de leur assurer, durant leur vie active, la sérénité nécessaire aux travaux intellectuels avec la conséquence du prolongement du plein traitement jusqu'au tombeau.

On a fait observer — et certains Commissaires y ont insisté —, que, pour la magistrature, l'éméritat a été créé en 1867 en liaison avec le principe de l'inamovibilité décreté par l'article 100 de la Constitution et, à leur sens, ce principe ne pourrait être contesté. Dans la discussion du budget des pensions et dans l'examen consécutif du projet de loi de péréquation temporaire (document 191) il a été nettement déclaré que le problème restait entier. À la faveur de la réforme générale des pensions, le Gouvernement et les Chambres devront faire l'examen très attentif de ce problème dans le souci du respect du droit.

Le rapport de MM. François et Basyn.

Mandatés par l'arrêté royal du 31 mars 1938, les auteurs de ce travail se sont livrés à de patientes études sur les pensions civiles à charge de l'Etat. Leur rapport d'une centaine de pages a été remis au Gouvernement le 8 mai 1939.

Tous ceux qui soucie, à juste titre, le grave problème des pensions, doivent prendre connaissance de ce travail remarquable dont les conclusions devront retenir l'attention pour réaliser la refonte générale du régime des pensions dans notre pays.

Votre rapporteur et l'un des commissaires ont posé à M. le Ministre des Finances de nombreuses questions destinées à éclairer la matière fort confuse des pensions et à en comprendre plus exactement le mécanisme, les diversités et les charges.

Cette documentation présente un réel intérêt, mais son impression en ajouté allongerait démesurément ce rapport.

Il paraît plus indiqué de déposer tous ces documents au Greffe, à l'usage des parlementaires qui voudraient en prendre connaissance (voir annexe).

Le projet de budget a été voté par 8 contre 4 voix.

Le présent rapport a été approuvé par 10 voix et 9 abstentions.

Le Rapporteur,

M. PHILIPPART.

Le Président.

F. VAN BELLE.

Francqui over sommige misbruiken die in de militaire vergoedingspensioenen werden vastgesteld. Waarom werden geen maatregelen genomen ?

De wetgever van 1947 (wet van 26 Augustus) is voorzichtiger te werk gegaan. Voor de invaliditeiten waarvan de bestendigheid niet te betwisten valt heeft hij herzielingen na 5 en na 10 jaar voorzien. Dank zij die herzielingen heeft men tal van pensioenen kunnen afschaffen of verminderen.

Emeritaat.

Sommige leden van de Commissie tekenden verzet aan tegen het emeritaat dat wordt verleend aan verschillende categorieën van ambtenaren en aan de magistraten. Zij kunnen niet dulden dat het pensioen, bij de opruststelling, wanneer de behoeften aanzienlijk verminderd zijn en de kinderen een baantje hebben gevonden, gelijk moet zijn aan de maximum-wedde van de laatste vijf jaar, en dat daarbij dan nog de afhoudingen voor het weduwenpensioen en voor de wezentoelagen worden afgeschaft.

Verscheidene overwegingen werden ingeroepen om sommige klassen van ambtenaren te begiftigen met het emeritaat. Zo werd gewezen op de noodzakelijkheid hun tijdens hun actief leven de nodige rust te verzekeren voor intellectuele arbeid met het gevolg dat de volle wedde zou worden verlengd tot aan het graf.

Er werd opgemerkt — door sommige leden van de Commissie met nadruk — dat voor de magistratuur het emeritaat werd ingevoerd in 1867 in verband met het beginsel van de onafzetbaarheid vastgelegd in artikel 100 der Grondwet en, naar hun mening, kon dit beginsel niet worden betwist. Bij de behandeling van de begroting van pensioenen en achteraf van het wetsontwerp houdende tijdelijke perequatie (stuk 191) werd duidelijk verklaard dat de kwestie niet was opgelost. Bij de algemene hervorming van de pensioenen, zullen de Regering en de Kamers een zeer aandachtig onderzoek aan dit vraagstuk moeten wijden met het oog op de eerbiediging van het recht.

Het verslag van de heren François en Basyn.

Gemandateerd bij Koninklijk besluit van 31 Maart 1938, hebben de auteurs van dat werk grondige studiën gewijd aan de burgerlijke pensioenen ten laste van de Staat. Hun verslag van een honderdtal bladzijden werd op 8 Mei 1939 aan de Regering overgemaakt.

Alwie zich terecht om het ernstige vraagstuk van de pensioenen bekomert moet kennis nemen van het merkwaardig werk waarvan de besluiten de aandacht zullen moeten gaande houden om de algemene hervorming van het pensioenstelsel in ons land tot stand te brengen.

Uw verslaggever en een van de leden der Commissie hebben aan de heer Minister van Financiën talrijke vragen gesteld die er toe strekken de zeer verwarde kwestie van de pensioenen toe te lichten en het mechanisme, de verschillen en de lasten er van beter te doen begrijpen.

Die documentatie is werkelijk belangwekkend, doch het drukken er van in bijlage zou dit verslag al te lang maken.

Het scheen ons derhalve meer gepast al die stukken ter Griffie neer te leggen, ten behoeve van de Parlementsleden die kennis er van zouden willen nemen (zie bijlage I).

Het ontwerp van begroting werd aangenomen met 8 tegen 4 stemmen.

Dit verslag werd goedgekeurd met 10 stemmen en 9 ont-houdingen.

De Verslaggever,

M. PHILIPPART.

De Voorzitter,

F. VAN BELLE.

ANNEXES.

BIJLAGEN.

I. — Documents déposés au greffe.

1. Le rapport établi par MM. Basyn et François sur les pensions civiles à charge de l'Etat.
2. Le Code des lois et arrêtés sur les pensions de retraite et de survie à charge du Trésor Public.
3. Un article de la « Revue du Travail » (n° 8, d'août 1950, p. 901), relatif à la Caisse Nationale des majorations de rente de vieillesse et de veuve et des allocations d'orphelin.
4. Une note relative aux péréquations de pensions (a — b — c) et aux mesures prises en ce qui concerne les pensions depuis la loi du 3 juin 1920.
5. Une note sur le taux des pensions de réparation avec leur incidence sur le budget de 1951, une note sur le système actuel applicable aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 et de la guerre 1940-1945, et une note sur le Fonds de Dotation pour les pensions de guerre (a — b).
6. Un extrait du rapport de M. Fuss concernant le régime applicable en matière de pensions de vieillesse et le régime spécial des pensions de mineurs, le compte rendu des opérations de la Caisse Nationale des majorations de rente de vieillesse et le tableau actuariel établi pour le calcul de l'unité constante alimentant le Fonds de dotation.
7. Une note indiquant les avantages en matière de pensions, résultant des services de guerre (1914-1918 et 1940-1945).

II. — Note relative au crédit de 30 millions de francs prévu à l'article 24-2 du projet de budget du Ministère des Finances pour l'exercice 1951. — Caisse Nationale des Pensions de la Guerre. Frais de fonctionnement et de gestion au cours de l'année 1950.

En vertu de l'article 10 de la loi du 23 janvier 1925 instituant une Caisse nationale des Pensions de la Guerre, il est porté au budget un crédit destiné au paiement des frais inhérents à la gestion et au fonctionnement de la Caisse nationale. L'article 23 de l'arrêté royal du 8 février 1925, modifié par l'arrêté royal du 30 mars 1925, stipule que le fonctionnement de la Caisse nationale est assuré par du personnel mis à sa disposition par la Caisse générale d'Epargne et de Retraite, et que les charges relatives à ce personnel et les autres frais d'administration de la Caisse nationale lui sont remboursés annuellement par le Trésor, sur production d'un relevé détaillé de ces dépenses.

* * *

Le décompte des dépenses effectuées en 1949 s'établit comme suit :

I. — Stukken ter Griffie neergelegd.

1. Het verslag uitgebracht door de heren Basyn en François over de burgerlijke pensioenen ten laste van de Staat.
2. De Codex der wetten en besluiten op de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Schatkist.
3. Een artikel uit het « Arbeidsblad » (nr. 8, Aug. 1950, blz. 921), betreffende de Nationale Kas voor Ouderdoms- en Weduwenrentetoeslagen en voor Wezentoelagen.
4. Een nota betreffende de aanpassing der pensioenen (a — b — c) en de maatregelen die in zake pensioenen sedert de wet van 3 Juni 1920 werden genomen.
5. Een nota betreffende het bedrag van de vergoedingspensioenen met de weerslag er van op de begroting voor 1951, een nota betreffende het stelsel, dat thans wordt toegepast op de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 en van de oorlog 1940-1945, en een nota betreffende het Dotatiefonds voor de oorlogspensioenen (a — b).
6. Een uittreksel uit het verslag van de heer Fuss betreffende het stelsel, dat toegepast wordt in zake ouderdomspensioenen, en het speciale stelsel van de pensioenen van de mijnwerkers, het verslag over de verrichtingen van de Nationale Kas voor Ouderdomsrentetoeslagen en de actuariële tabel opgemaakt voor de berekening van de vaste eenheid die het Dotatiefonds stijft.
7. Een nota met de vermelding van de voordelen in zake pensioenen voortvloeiende uit de oorlogsdiensten 1914-1918 en 1940-1945).

II. — Nota betreffende het krediet van 30 miljoen frank onder artikel 24-2 van het ontwerp van begroting van het Ministerie van Financiën voor het dienstjaar 1951. — Nationale Kas voor Oorlogspensioenen. — Beheer- en werkingskosten voor het jaar 1950.

Krachtens artikel 10 van de wet van 23 Januari 1925 tot instelling van een Nationale Kas voor Oorlogspensioenen, wordt in de begroting een krediet uitgetrokken dat bestemd is voor de betalingen van de onkosten die verband houden met de beheer- en werkingskosten van de Nationale Kas. Bij artikel 23 van het Koninklijk besluit van 8 Februari 1925, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 30 Maart 1925, wordt bepaald dat de werking van de Nationale Kas verzekerd wordt door personeel, dat te harer beschikking wordt gesteld door de Algemene Spaaren en Lijfrentekas, en dat de lasten die met dat personeel verband houden, alsmede de andere beheerkosten van de Nationale Kas haar jaarlijks worden terugbetaald door de Schatkist op overlegging van een omstandige opgave van bedoelde uitgaven.

* * *

De afhouding der in 1949 gemaakte uitgaven komt aldus voor :

1 ^e Rémunération des fonctionnaires et employés de la Caisse nationale	fr.	18.792.059,—	1 ^e Bezoldigingen der ambtenaren en bedienden van de Nationale Kas	fr.	18.792.059,—
2 ^e A. Rémunération des travaux effectués par les agents de la Caisse générale d'Epargne et de Retraite étrangers à la Caisse nationale des Pensions de la guerre, et par la firme Watson (mécanographie)		258.627,—	2 ^e A. Vergoeding voor de werken die door de aan de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen vreemde agenten van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en door de firma Watson (mecanographie) uitgevoerd werden		258.627,—
B. Coopération des Services généraux de la Caisse générale (Comptabilité — Actuarial — Guichets — Personnels — Documentation — Expédition — Economat)		1.438.680,67	B. Medewerking der Algemene Diensten van de Algemene Kas (Boekhouding — Actuarial — Winketten — Personen — Documentatie — Verzending — Economaat)		1.438.680,67
3 ^e Frais d'administration générale (frais de déplacement d'administrateurs — Direction — Contenueux — Chef de la Division)		140.043,—	3 ^e Uitgaven van algemeen bestuur (reiskosten van de beheerders — Bestuur — Betwiste Zaken — Afdelingshoofd)		140.043,—
4 ^e Economat : Mobilier — Matériel — Fournitures de bureau — Travaux d'impression — Location de machines		2.707.088,20	4 ^e Economaat : Meubilair — Materieel — Bureelbenodigheden — Drukwerken — Huur van machines		2.707.088,20
5 ^e Service du bâtiment — Entretien — Assurances — Contributions — Chauffage, etc. (pour mémoire)		—	5 ^e Dienst van het Gebouw — Onderhoud — Verzekeringen — Belastingen — Verwarming, enz... (pro memorie)		—
6 ^e Débours pour affranchissement de correspondance		42.740,65	6 ^e Onkosten voor frankering van briefwisseling		42.740,65
7 ^e Honoraires et frais divers		—	7 ^e Erelonen en diverse onkosten		—
8 ^e Taxes et débours payés à l'Office des chèques postaux		5.777.424,50	8 ^e Taksen en onkosten betaald aan het Postcheckambt		5.777.424,50
Total	fr.	29.156.663,02	Totaal	fr.	29.156.663,02

Cette somme est remboursable à charge du budget du Ministère des Finances pour l'exercice 1950. Le crédit de 28 millions prévu à l'article 26-3 étant insuffisant, un crédit supplémentaire de fr. 1.156.663,02 est sollicité.

Le crédit de 30 millions inscrit à l'article 24-2 du projet de budget du Ministère des Finances pour l'exercice 1951 et destiné à couvrir les frais de fonctionnement et de gestion de la Caisse nationale pendant l'année 1950 a été évalué sur la base des dépenses de 1949, compte tenu d'un accroissement probable du nombre des pensionnés.

Dit bedrag is terugbetaalbaar ten laste van de begroting van het Ministerie van Financiën voor het dienstjaar 1950. Daar het krediet van 28 miljoen onder artikel 26-3 ontrekend is, wordt een bijkrediet van 1.156.663 fr. 02 aangevraagd.

Het krediet van 30 miljoen onder artikel 24-2 van het ontwerp van begroting van het Ministerie van Financiën voor het dienstjaar 1951 en bestemd om de kosten van werking en beheer van de Nationale Kas te bestrijden tijdens het jaar 1950, werd geraamd op basis van de uitgaven van 1949 met inachtneming van een vermoedelijke toename van het aantal gepensioneerden.

III. — Questions et réponses.

QUESTION :

1e Art. 101 : Pensions. — Enseignement moyen et normal. — Péréquation. — Assimilation.

RÉPONSE :

Les professeurs de l'enseignement normal reçoivent une pension calculée comme celle des professeurs de l'enseignement moyen. Les pensions des deux catégories sont ajustées aux barèmes de traitements comme les autres pensions de l'Etat. Le dernier ajustement eut lieu le 1er janvier 1936 (arrêté-loi du 27 décembre 1935).

Il y a lieu de remarquer toutefois que, pour les membres du personnel enseignant des écoles normales provinciales ou libres agréées, le traitement auquel ils pouvaient prétendre en raison de leurs services pour autant que ceux-ci aient été rendus dans une institution analogue de l'Etat, peut servir de base pour le calcul de la pension.

Cependant la pension accordée aux membres des écoles normales libres ne peut être supérieure au traitement dont l'intéressé bénéficie ou dont il pourrait éventuellement bénéficier à charge du Trésor, abstraction faite de la partie de la pension se rapportant aux avantages spéciaux (art. 4 de la loi du 10 juin 1937).

2e Analyse du nombre de pensions civiles de 25.000 à 50.000 francs reprises au tableau III du budget des pensions de l'exercice 1951, par tranches de 5.000 francs.

III. — Vragen en antwoorden.

VRAAG :

Artikel 101. — 1e Pensioenen. — Middelbaar en normaal onderwijs. — Perekwatie. — Gelijkstelling.

ANTWOORD :

De leraars van het normaal onderwijs bekomen een pensioen berekend zoals dit van de leraars van het middelbaar onderwijs. De pensioenen beider categorieën worden aangepast aan de weddebarema's zoals de andere Staatspensioenen. De laatste aanpassing gebeurde op 1 Januari 1936 (besluitwet van 27 December 1935).

Er dient echter opgemerkt dat voor de leden van het onderwijzend personeel der erkende provinciale of vrije normaalscholen, de wedde waarop zij wegens hun diensten mochten aanspraak hebben indien deze in een gelijkaardige Rijksinstelling werden bewezen, tot grondslag mag dienen voor de berekening van het pensioen.

Echter mag het pensioen verleend aan de leden der erkende vrije normaalscholen niet meer bedragen dan de wedde die de betrokkenen uit de Staatskas geniet of evenveel zou kunnen genieten, afgezien van het gedeelte van het pensioen dat betrekking heeft op de bijzondere voordeelen (art. 4 der wet van 10 Juni 1937).

2e Ontleding van het aantal burgerlijke pensioenen van 25.000 tot 50.000 frank vervat in tabel III van de Begroting der Pensioenen voor het dienstjaar 1951, per schijven van 5.000 frank.

Catégories de pensions.	Nombre Aantal					Categorieën pensioenen.
	de 25.001 à 30.000	de 30.001 à 35.000	de 35.001 à 40.000	de 40.001 à 45.000	de 45.001 à 50.000	
	van 25.001 tot 30.000	van 30.001 tot 35.000	van 35.001 tot 40.000	van 40.001 tot 45.000	van 45.001 tot 50.000	
a) Fonctionnaires et agents de l'Etat, personnel enseignant de l'Etat et magistrats	801	1.463	3.165	1.542	999	a) Ambtenaren en agenten van de Staat, onderwijsend personeel van de Staat en magistraten.
b) Personnel enseignant communal, adoptable et adopté	622	814	820	703	874	b) Gemeentelijk, aanneembaar en aangenomen onderwijsend personeel.
c) Clergé	93	430	204	106	14	c) Geestelijkheid.
Totaux	1.516	2.707	4.189	2.351	1.887	Totalen :

3e Analyse du nombre des pensions de survie de 25.000 à 50.000 francs reprises au tableau IX du budget des pensions de l'exercice 1951, par tranches de 5.000 francs.

3e Ontleding van het aantal overlevingspensioenen van 25.000 tot 50.000 frank vervat in tabel IX van de Begroting der Pensioenen voor het dienstjaar 1951, per schijven van 5.000 frank :

Catégories de pensions.	Nombre Aantal					Categorieën pensioenen.
	de 25.001 à 30.000	de 30.001 à 35.000	de 35.001 à 40.000	de 40.001 à 45.000	de 45.001 à 50.000	
	van 25.001 tot 30.000	van 30.001 tot 35.000	van 35.001 tot 40.000	van 40.001 tot 45.000	van 45.001 tot 50.000	
a) Personnel civil et assimilé	2.636	1.756	1.674	984	658	a) Burgerlijk en ermede gelijkgesteld personeel.
b) Membres de l'Armée et de la Gendarmerie	1.400	874	558	330	240	b) Leden van het Leger en van de Rijkswacht.
Totaux	4.036	2.630	2.232	1.314	898	Totalen :

QUESTION :

Art. 102. — Quels sont les différents ajustements qui sont intervenus pour :

- a) les pensions militaires du temps de paix;
- b) les pensions d'ancienneté de guerre 1914-1918;
- c) les pensions d'ancienneté de guerre 1940-1945.

RÉPONSE :

Les dispositions légales diverses qui ont ajusté le montant des trois catégories de pensions de retraite, prévues à l'article 102 du budget des pensions de l'exercice 1951, n'ont pas tenu compte de cette distinction pour en modifier le montant, et ces pensions ont subi les mêmes fluctuations que les autres pensions de retraite payées par le Trésor public.

Ces dispositions légales sont les suivantes :

1e Arrêté-loi du 29 octobre 1946 (*Moniteur belge* du 31 dito) majorant les pensions de retraite et de survie.

VRAAG :

Artikel 102. — Welke zijn de verschillende aanpassingen welke plaats grepen wat betreft de :

- a) militaire pensioenen van de vredestijd;
- b) militaire ancienniteitspensioenen 1914-18;
- c) militaire ancienniteitspensioenen 1940-45.

ANTWOORD :

De verschillende wettelijke bepalingen welke het bedrag van de drie categorieën van militaire rustpensioenen, voorgien bij artikel 102 van de Begroting der Pensioenen van het dienstjaar 1951 hebben aangepast, hebben met dit onderscheid geen rekening gehouden om het bedrag ervan te wijzigen, en deze pensioenen hebben dezelfde schommelingen ondergaan als de andere rustpensioenen welke door de Openbare Schatkist worden uitbetaald.

Deze wettelijke bepalingen zijn de volgende :

1e Besluitwet van 29 October 1946 (*Staatsblad* van 31ste dito) tot verhoging van de rust- en overlevingspensioenen.

Cet arrêté-loi a majoré, à partir du 1er janvier 1946, le montant nominal des pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public de 125 %.

2e Loi du 18 août 1948 (*Moniteur belge* du 4 septembre 1948) accordant une indemnité d'attente à certains titulaires de pensions de retraite et de survie.

A. Cette loi (article 2) a accordé, à partir du 1er septembre 1947, une indemnité d'attente de 20 % d'un montant maximum de 500 francs par mois aux titulaires d'une pension ayant pris cours antérieurement au 1er janvier 1946 et dont le montant brut mensuel (y compris l'indemnité) n'excède pas 5.250 francs.

B. D'autre part, l'article 10 de la même loi a supprimé, à partir du 1er juillet 1948, les maxima prévus de 5.250 francs et de 500 francs et a porté, toujours à partir du 1er juillet 1948, l'indemnité en question à :

a) 30 % pour les pensions dont le montant global mensuel s'élève à 2.000 francs et moins;

b) 25 % pour les pensions dont le montant global mensuel est de 2.001 francs à 2.500 francs;

c) 20 % pour les pensions dont le montant global mensuel est supérieur à 2.500 francs, sans que l'application de ce coefficient puisse avoir pour effet de porter le total de la mensualité à une somme inférieure à 3.125 fr. ou supérieure à 13.500 francs.

3e Loi du 4 mai 1949 (*Moniteur belge* du 19 dito) portant majoration des pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public et de la Caisse des Ouvriers du Département des Postes, Télégraphes et Téléphones.

Cette loi a majoré le montant global mensuel des pensions de 5 %, y compris les majorations et indemnités prévues par les dispositions légales en vigueur.

Par ailleurs, sous la rubrique « pensions militaires du temps de paix » figurant à l'article 102, sont comprises les pensions militaires d'invalidité du temps de paix qui sont devenues définitives et ont été acquises en vertu de l'article 7 des lois coordonnées relatives aux pensions militaires.

Ces dernières pensions auxquelles les règles susvisées ne sont pas applicables, ont été majorées, en vertu de la loi du 10 août 1948 réalisant certains ajustements en matière de pensions militaires accordées pour dommages physiques résultant du service, des pensions de réparation et des rentes pour chevrons de front (*Moniteur belge* du 16 août 1950), à la pension minimum, qui est égale à celle fixée au montant prévu pour le soldat en faveur des invalides de la guerre 1914-1918 qui ne bénéficient pas de la loi du 21 juillet 1930 (majoration de 50 %).

QUESTION :

Art. 104, litt. 2. — Meilleur ajustement des pensions. — Principe d'égalité. — A quand un statut définitif ?

Quelles sont les intentions du Ministre en ce qui concerne l'ajustement des pensions de guerre des deux guerres et des allocations de veuve et d'orphelins qui s'y rattachent ?

Deze besluitwet heeft, met ingang van 1 Januari 1946, het nominale bedrag van de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist met 125 % verhoogd.

2^e Wet van 18 Augustus 1948 (*Staatsblad* van 4 September 1948), waarbij aan sommige houders van rust- en overlevingspensioenen een wachtvergoeding wordt toegekend.

A. Deze wet (artikel 2) heeft, met ingang van 1 September 1947, een wachtvergoeding van 20 % toegekend met maximum van 500 frank per maand, aan de houders van een pensioen dat aanvang heeft genomen vóór 1 Januari 1946 en waarvan het bruto maandelijks bedrag (met inbegrip van de vergoeding) 5.250 frank niet te boven gaat.

B. Anderdeels heeft artikel 10 van dezelfde wet, met ingang van 1 Juli 1948, de maxima van 5.250 frank en van 500 frank, hierboven vermeld, afgeschaft en, steeds van 1 Juli 1948 af, de betrokken vergoeding gebracht op :

a) 30 % voor de pensioenen waarvan het maandelijks globaal bedrag gelijk is aan of lager dan 2.000 frank;

b) 25 % voor de pensioenen waarvan het maandelijks globaal bedrag gaat van 2.001 frank tot 2.500 frank;

c) 20 % voor de pensioenen waarvan het maandelijks globaal bedrag hoger is dan 2.500 frank, zonder dat de toepassing van dit coëfficient voor gevolg kunnen hebben het totaal van de maandelijkse vergoeding te brengen op een som lager dan 3.125 frank of hoger dan 13.500 frank.

3^e Wet van 4 Mei 1949 (*Staatsblad* van 19 dito), tot verhoging van de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist en van de Werkliedenkas van het Departement van Posterijen, Telegrafen en Telefonen.

Deze wet heeft het maandelijks globaal bedrag van de pensioenen met 5 % verhoogd, met inbegrip van de verhogingen en vergoedingen voorzien door de geldende wetsbepalingen.

Anderdeels, onder de rubriek « militaire pensioenen van vredestijd » welke voorkomt in artikel 102, zijn begrepen de militaire invaliditeitspensioenen van vredestijd welke definitief zijn geworden en verworven werden krachtens artikel 7 der samengeordende wetten op de militaire pensioenen.

Deze laatste pensioenen, waarop de hogervermelde regelen niet van toepassing zijn, hebben hun bedrag, krachtens de wet van 10 Augustus 1948 houdende verwezenlijking van zekere aanpassingen inzake militaire pensioenen verleend wegens uit de dienst voortspruitende lichamelijke schade, vergoedingspensioenen en frontstreprenrenten (*Staatsblad* van 16 Augustus 1950), zien opvoeren tot het minimum-pensioen dat gelijk is aan dit vastgesteld op het voor de soldaat voorzien bedrag voor de invaliden van de oorlog 1914-1918 die het voordeel van de wet van 21 Juli 1930 niet genieten (verhoging met 50 %).

VRAAG :

Artikel 104, litt. 2. — Betere aanpassing der pensioenen. — Gelijkheidsprincipe. — Wanneer definitief statut ? — Welke zijn de inzichten van de Minister inzake aanpassing van de oorlogsderspensioenen van beide oorlogen en de daarbij aansluitende weduwen- en wezentoelagen ?

RÉPONSE :

Un projet de loi tendant à réaliser certains ajustements en matière de réparation aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 sera soumis au Conseil des Ministres vers la fin du mois de février 1951.

Le programme des revendications des victimes civiles de la guerre 1914-1918, élaboré par leurs grandes associations et transmis, en février 1948, tant au gouvernement qu'aux membres du Parlement, sera également soumis au Conseil des Ministres, concurremment avec le rapport de l'Administration.

D'autre part, le projet de loi concernant les pensions de réparation pour victimes civiles de la guerre 1940-1945 a été approuvé par le Conseil des Ministres et est à l'étude au Conseil d'Etat depuis le 14 octobre 1950.

Le projet de loi tendant à réaliser certains ajustements en matière de réparation, à accorder aux victimes civiles de la guerre 1914-1918, ne prévoit pas un nouvel ajustement des allocations accordées aux invalides civils.

Il y a lieu, en effet, de faire remarquer qu'en vertu de la loi du 1er juin 1949, ces invalides ont déjà obtenu une augmentation de leurs allocations à concurrence de 15 % pour les invalides de moins de 60 % et de 40 % pour les invalides de 60 % et plus.

Ainsi qu'il résulte du rapport présenté au nom de la Commission de l'Administration générale et des Pensions par l'honorable M. Meunier (doc. parl. n° 465, 1948-1949, Chambre des Représentants, 11 mai 1949), les majorations de la pension d'invalidité, telles qu'elles furent approuvées, ont été calculées de façon à ce que le montant global de la pension accordée aux invalides civils de la guerre 1914-1918, dont le dommage est la conséquence d'un acte patriotique, ne diffère pas sensiblement du montant de la pension accordée aux victimes militaires de la même guerre, dont l'invalidité n'a pas été contractée au front.

Au contraire, un rajustement des pensions de veuve des victimes civiles de la guerre 1914-1918 a été prévu, rajustement qui reste toutefois limité, à l'instar de ce qui a été accordé aux veuves de militaires de la guerre 1914-1918, aux veuves dont le mariage a été contracté avant le fait dommageable.

Enfin, le projet prévoit également, lorsque certaines conditions sont remplies, la réouverture des délais en matière d'aggravation de l'invalidité.

Le projet de loi concernant les pensions de réparation aux victimes civiles de la guerre 1940-1945 sera déposé prochainement sur le bureau de la Chambre; cette dernière pourra donc se prononcer sur l'importance des allocations à accorder aux victimes civiles de cette guerre.

Il y a lieu, toutefois, de faire remarquer — et ceci concerne le principe d'égalité visé par l'honorable membre — que les pensions accordées aux victimes civiles de la guerre 1940-1945 ne peuvent être assimilées sans plus aux pensions de réparation.

Aux victimes du devoir militaire et civil s'applique, en effet, en raison des services qu'ils ont rendus au pays, la préexistence du droit à indemnité. L'importance de la pension accordée par les lois coordonnées concernant les pensions de réparation est donc déterminée, pour une grande part, par un sentiment de reconnaissance nationale.

Pour les victimes civiles, au contraire, les interventions de l'Etat se basent sur la notion de la solidarité qui lie entre eux tous les citoyens d'un même pays. Ces interventions doivent, dès lors, être nécessairement limitées par la situation économique et financière du pays.

ANTWOORD :

Een ontwerp van wet, ertoe strekkende sommige aanpassingen te verwezenlijken in zake herstel te verlenen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 zal tegen einde Februari 1951 aan de Ministerraad voorgelegd worden.

Het eisenprogramma der burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918, dat door hun grote verenigingen uitgewerkt werd en in Februari 1948 overgemaakt werd zowel aan de Regering als aan de Parlementsleden, zal insgelijks aan de Ministerraad voorgelegd worden, samen met een verslag der Administratie.

Anderdeels werd het ontwerp van wet betreffende de herstelpensioenen voor burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 goedgekeurd door de Ministerraad en is sedert 14 October 1950 ter studie bij de Raad van State.

Het ontwerp van wet ertoe strekkende sommige aanpassingen te verwezenlijken in zake herstel te verlenen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 voorziet geen heraanpassing der toelagen verleend aan de burgerlijke invaliden.

Er valt inderdaad op te merken dat krachtens de wet van 1 Juni 1949 deze invaliden reeds een verhoging van hun toelagen verkregen hebben, ten bedrage van 15 % voor de invaliden van minder dan 60 % en van 40 % voor de invaliden met 60 % en meer.

Zoals blijkt uit het verslag uitgebracht namens de Commissie van het Algemeen Bestuur en der Pensioenen door de heer Meunier (Parl. stuk n° 465, 1948-1949 — Kamer der Volksvertegenwoordigers — 11 Mei 1949) werden de verhogingen van het invaliditeitspensioen, zoals deze werden goedgekeurd, derwijze berekend dat het totale bedrag van het pensioen verleend aan de burgerlijke invaliden van de oorlog 1914-1918, waarvan de schade het gevolg is van een patriotische daad, niet merkelijk verschilt van het bedrag van het pensioen verleend aan de militaire slachtoffers van dezelfde oorlog, wier invaliditeit niet aan het front opgedaan werd.

Integendeel werd een heraanpassing van de pensioenen van weduwen van burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 voorzien, welke nochtans beperkt blijft, in navolging van hetgeen verleend werd aan de weduwen van militairen van de oorlog 1914-1918, tot de weduwen wier huwelijk vóór het schadelijk feit aangegaan werd.

Tenslotte voorziet het ontwerp insgelijks, wanneer sommige voorwaarden vervuld zijn, de heropening der termijnen in zake verergering der invaliditeit.

Het ontwerp van wet betreffende de herstelpensioenen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 zal eerlang aan het Parlement voorgelegd worden, dat aldus uitspraak zal kunnen doen over de omvang van de vergoedingen te verlenen aan de burgerlijke slachtoffers van deze oorlog.

Men dient evenwel op te merken — en dit betreft het door het achtbaar lid bedoelde gelijkheidsprincipe — dat de pensioenen verleend aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 niet zonder meer mogen gelijkgesteld worden met de vergoedingspensioenen.

Voor de slachtoffers van de militaire en burgerlijke plicht geldt inderdaad, wegens de diensten die ze bewezen hebben aan het land, het vóórbestaan van het recht op vergoeding. De omvang van het pensioen verleend door de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen wordt dus voor een groot deel bepaald door een gevoelen van nationale erkentelijkheid.

Voor de burgerlijke slachtoffers, integendeel, zijn de Staatstussenkomsten gesteund op het begrip der solidariteit welke alle burgers van een zelfde land onder elkaar verbindt. Deze tussenkomsten dienen dus noodzakelijk beperkt te zijn door de economische en financiële toestand van het land.

QUESTION :

Combien y a-t-il de ministres du culte catholique en service actif ?

RÉPONSE :

Il y a 6.430 ministres du culte catholique rétribués par l'Etat en service actif (voir le budget du Ministère de la Justice pour l'exercice 1951, page 94. Document parlementaire n° 5, VII, du Sénat, Session 1950-1951).

QUESTION :

Etant donné que les indemnités et les pensions sont à charge de l'Etat, existe-t-il une loi de cadre en ce qui concerne le nombre admis des ministres du culte ?

RÉPONSE :

A cet égard, il n'existe pas de loi de cadre. Les 6.430 places que les ministres susmentionnés occupent ont été créées par des lois ou des arrêtés royaux, suivant les besoins, en conformité avec les lois concernant la matière.

VRAAG :

Hoeveel bedienars van de Katholieke Eredienst zijn in actieve dienst ?

ANTWOORD :

Er zijn 6.430 door de Staat bezoldigde bedienars van de Katholieke Eredienst in actieve dienst (zie de begroting van het Ministerie van Justitie voor het dienstjaar 1951 — blz. 94, Parlementair stuk nr 5 — VII — van de Senaat — Zittingsjaar 1950-1951).

VRAAG :

Gezien de vergoedingen en pensioenen ten laste zijn van de Staat, bestaat er een kaderwet wat het toegelaten aantal bedienars van de Eredienst betreft ?

ANTWOORD :

Er bestaat dienaangaande geen kaderwet. De 6.430 plaatsen die voormelde bedienars bekleden zijn bij wetten of Koninklijk besluiten, naargelang van de vereisten, opgericht geworden overeenkomstig de desbetreffende wetten.

(1)

**Chambre
des Représentants**

20 MARS 1951.

**BUDGET
des Pensions pour l'exercice 1951.**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES
PAR M. PHILIPPART.

ANNEXE.

QUESTIONS ET REPONSES.

QUESTION :

Quels sont les projets de loi élaborés ou en élaboration, qui pourraient avoir une incidence financière sur le budget des pensions de 1951 ?

RÉPONSE :

Deux projets de loi sont susceptibles d'avoir une incidence financière sur le budget des pensions de 1951.

Le projet de loi sur les pensions de dédommagement aux victimes civiles de la guerre 1940-1945 est actuellement à l'examen du Conseil d'Etat.

Un projet de loi tendant à réaliser certains ajustements en matière de réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 sera soumis au Conseil des Ministres fin février 1951.

Pour ce qui est du projet de loi sur les pensions de dédommagement aux victimes civiles de la guerre 1940-1945, il est à noter qu'il est prévu à l'article 31, § 1e, de ce projet de loi que « les titulaires de pensions, indemnités et majorations prévues par la présente loi n'ont droit aux pensions, indemnités et majorations, calculées conformément à celle-ci qu'à partir du premier jour du 2e trimestre qui suit l'entrée en vigueur de la loi ».

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

20 MAART 1951.

**BEGROTING
van Pensioenen voor het dienstjaar 1951.**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIEN, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PHILIPPART.

BIJLAGE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

VRAAG :

Welke zijn de wetsontwerpen, die opgemaakt zijn of worden en een financiële weerslag zouden kunnen hebben op de begroting van pensioenen voor 1951 ?

ANTWOORD :

Twee wetsontwerpen kunnen een financiële weerslag hebben op de begroting van pensioenen voor 1951.

Het wetsontwerp betreffende de vergoedingspensioenen toe te kennen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 wordt thans onderzocht door de Raad van State.

Een wetsontwerp strekkende tot het verwezenlijken van zekere aanpassingen in zake vergoedingen toe te kennen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 zal einde Februari 1951 aan de Ministerraad worden voorgelegd.

Aangaande het wetsontwerp betreffende de vergoedingspensioenen toe te kennen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 valt op te merken dat bij artikel 31, § 1, van bedoeld wetsontwerp bepaald wordt dat « de rechtverkrijgenden van pensioenen, vergoedingen en toeslagen, die bij deze wet worden voorzien, eerst met ingang op de eerste dag van het 2e trimester na de inwerkingtreding van de wet, aanspraak kunnen maken op de pensioenen, vergoedingen en toeslagen, zoals zij overeenkomstig die wet worden berekend ».

Ce projet de loi est toujours à l'examen au Conseil d'Etat. Il doit encore être discuté au Parlement. Il n'entrera donc, vraisemblablement, en vigueur qu'après le 1er avril 1951.

Il résulte de l'article 31, § 1er, que ce projet n'aura une incidence financière qu'à partir du premier jour du 2e trimestre qui suit l'entrée en vigueur de la loi, soit au 1er octobre 1951.

La charge supplémentaire annuelle résultant de ce projet étant de 20 millions de francs, l'incidence financière pour l'exercice 1951 ne sera donc que de 5 millions de francs.

Tout donne d'ailleurs à supposer que l'incidence financière de ce projet de loi, sur l'exercice 1951, sera nulle. En effet, il est plus que probable, vu l'importance de ce projet, qu'il sera longuement discuté au Parlement et qu'il n'entrera donc en vigueur qu'au cours du 2e semestre de 1951.

Dans ce cas, et toujours en vertu de l'article 31, § 1er, ce projet de loi n'aurait une incidence financière qu'à partir de 1952.

D'autre part, le projet de loi tendant à réaliser certains ajustements en matière de réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 devant seulement être soumis au Conseil des Ministres, pour être ensuite, examiné par le Conseil d'Etat et enfin discuté par le Parlement, n'entrera en vigueur qu'au plus tôt dans le courant du 2e semestre 1951.

Le projet de loi ne prévoit aucune rétroactivité.

Son incidence financière est d'environ 15 millions de francs par exercice.

L'incidence financière sur le budget de 1951, qui pourrait résulter de l'entrée en vigueur de ce projet de loi, ne dépassera donc pas 5 millions de francs.

QUESTION :

Pourrait-on donner un résumé du système actuel applicable aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 et de la guerre 1940-1945 ?

RÉPONSE :

1. — Victimes civiles de la guerre 1914-1918.

La loi du 10 juin 1919 et la loi du 25 juillet 1921 sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre ont été coordonnées par l'arrêté royal du 19 août 1921.

Ces lois fixent tant le droit aux allocations que la hauteur des indemnités qui sont accordées aux victimes civiles de la guerre et à leurs ayants droit.

Par après, la loi du 28 juillet 1926 relative au rajustement des allocations annuelles des victimes civiles de la guerre et de leurs ayants droit, ainsi que des pensions et allocations visées aux titres II et III des lois coordonnées sur les pensions militaires, a prévu en son chapitre 1er l'octroi d'un supplément mobile d'allocations aux victimes civiles de la guerre et à leurs ayants droit.

Cette loi a été modifiée par les lois du 4 janvier 1927, du 7 novembre 1928 et du 3 avril 1930.

Ce supplément mobile a toutefois été stabilisé à 44 dixièmes des allocations, par l'arrêté-loi du 8 juillet 1946 por-

Bedoeld wetsontwerp wordt nog steeds onderzocht door de Raad van State. Het moet daarna in het Parlement worden behandeld. Vermoedelijk zal het dus eerst na 1 April 1951 in werking treden.

Uit artikel 31, § 1, blijkt dat bedoeld ontwerp slechts een financiële weerslag zal hebben met ingang op de eerste dag van het 2^e trimester na de inwerkingtreding van de wet, zegge op 1 October 1951.

De jaarlijkse bijkomende last die uit bedoeld ontwerp voortvloeit bedraagt 20 miljoen frank : de financiële weerslag voor het dienstjaar 1951 zal dus slechts 5 miljoen frank bedragen.

Alles wijst er trouwens op, dat de financiële weerslag van bedoeld wetsontwerp op het dienstjaar 1951 onbestaande zal zijn. Inderdaad, dit ontwerp zal uiterst waarschijnlijk wegens het belang er van aanleiding geven tot een lange besprekking in het Parlement, wat de inwerkingtreding zal uitstellen tot in de loop van het tweede halfjaar van 1951.

In dit geval zou het wetsontwerp eerst een financiële weerslag hebben met ingang in de loop van 1952, overeenkomstig artikel 31, § 1.

Het wetsontwerp strekkende tot het verwezenlijken van zekere aanpassingen in zake vergoedingen toe te kennen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 moet anderzijds nog aan de Ministerraad worden voorgelegd, vervolgens moet het door de Raad van State worden onderzocht en ten slotte in het Parlement worden behandeld : het zal dus ten vroegste in de loop van het tweede halfjaar 1951 in werking treden.

In het wetsontwerp werd geen terugwerking voorzien.

De financiële weerslag er van bedraagt ongeveer 15 miljoen frank per dienstjaar.

De financiële weerslag op de begroting voor 1951, die uit de inwerkingtreding van bedoeld ontwerp zou kunnen voortvloeien, zal dus niet meer dan 5 miljoen frank bedragen.

VRAAG :

Zou een samenvatting kunnen worden gegeven van het stelsel, dat thans wordt toegepast op de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 en van de oorlog 1940-1945 ?

ANTWOORD :

1. — Burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918.

De wet van 10 Juni 1919 en de wet van 25 Juli 1921, betreffende de vergoedingen toe te kennen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog, werden samengeordend bij koninklijk besluit van 19 Augustus 1921.

Bij bedoelde wetten werden zowel het recht op als het bedrag van de uitkeringen bepaald, die aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog en aan hun rechthebbenden worden toegekend.

Naderhand werd de toekenning van een veranderlijke bijslag aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog en aan hun rechthebbenden voorzien bij hoofdstuk I der wet van 28 Juli 1926 betreffende de wederaanpassing van de jaarlijkse toelagen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog en aan dezer rechthebbenden, alsmede van de pensioenen en toelagen bedoeld in titels II en III van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen.

Die wet werd gewijzigd bij wetten van 4 Januari 1927, 7 November 1928 en 3 April 1930.

Die veranderlijke bijslag werd echter op 44 tienden van de toelagen gestabiliseerd, bij besluitwet van 8 Juli 1946

tant majoration des pensions et allocations affectées d'une partie mobile, en exécution de la loi du 28 juillet 1926.

Par après est intervenue la loi du 1er septembre 1948 accordant une indemnité d'attente sur pension à certaines veuves de la guerre 1914-1918.

Enfin, la loi du 1er juin 1949 a accordé aux invalides civils de la guerre 1914-1918 une majoration de 15 % de la pension pour l'invalidé à moins de 60 % et de 40 % de la pension pour l'invalidé à 60 % et plus.

houdende verhoging van de pensioenen en toelagen waarbij, ter voldoening aan de wet van 28 Juli 1926, een veranderlijke bijslag gevoegd werd.

Naderhand werd de wet van 1 September 1948 goedgekeurd, tot toegekennung van een wachtvergoeding op pensioen aan sommige weduwen van de oorlog 1914-1918.

Tenslotte werd bij de wet van 1 Juni 1949 aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 een verhoging toegekend met 15 t. h. van het pensioen voor de invalide met minder dan 60 t. h., en met 40 t. h. van het pensioen voor de invalide met 60 t. h. en meer.

2. — Victimes civiles de la guerre 1940-1945.

Un arrêté des Secrétaires généraux du 20 septembre 1940 a rendu applicable aux victimes civiles de la guerre 1940-1945 la législation antérieure, prise en faveur des victimes civiles de la première guerre mondiale.

L'article 3 de l'arrêté-loi du 5 mai 1944, l'arrêté-loi du 19 septembre 1945 et la loi du 1er avril 1948 ont maintenu en vigueur les dispositions de l'arrêté des Secrétaires généraux du 20 septembre 1940 jusqu'au jour de l'entrée en vigueur de la loi déterminant les droits des victimes civiles de la guerre 1940-1945.

Les allocations aux victimes civiles de la guerre 1940-1945 sont donc calculées sur les mêmes bases que celles prévues pour la guerre 1914-1918.

D'autre part, la loi du 1er juin 1949 a prévu, pour les invalides civils de la guerre 1940-1945, les mêmes majorations de pension que pour les invalides civils de la guerre 1914-1918.

En outre, l'article 2 de la même loi accorde une subvention trimestrielle transitoire aux veuves de victimes civiles de la guerre 1940-1945 et l'article 3 porte les allocations accordées aux orphelins de victimes civiles décédées, à 700 francs par mois, déduction faite de toute somme touchée à titre d'allocations familiales.

En annexe, des tableaux donnent les montants des pensions et allocations pour les victimes civiles de la guerre 1914-1918 et de la guerre 1940-1945 et, en même temps, pour les victimes militaires de la guerre 1914-1918 et pour les victimes bénéficiaires des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

A noter que le projet de loi sur les pensions de dédommagement aux victimes civiles de la guerre 1940-1945 est actuellement à l'examen du Conseil d'Etat et qu'un projet de loi tendant à réaliser certains ajustements en matière de réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 sera soumis prochainement au Conseil des Ministres.

2. — Burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945.

Bij besluit van de Secretarissen-Generaal van 20 September 1940 werd de vroegere wetgeving ten gunste der burgerlijke slachtoffers van de eerste wereldoorlog op de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 toepasselijk gemaakt.

Bij artikel 3 van de besluitwet van 5 Mei 1944, bij besluitwet van 19 September 1945 en bij de wet van 1 April 1948 werden de bepalingen van het besluit van de Secretarissen-Generaal van 20 September 1940 gehandhaafd tot op de dag van de inwerkingtreding van de wet, waarbij de rechten van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 worden vastgesteld.

De vergoedingen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 worden dus berekend op dezelfde grondslagen als die welke voorzien zijn voor de oorlog 1914-1918.

Anderzijds, heeft de wet van 1 Juni 1949 voor de burgerlijke invaliden van de oorlog 1940-1945 dezelfde pensioensverhogingen voorzien als voor de burgerlijke invaliden van de oorlog 1914-1918.

Bovendien, wordt bij artikel 2 van dezelfde wet een trimestriële overgangstoelage verleend aan de weduwen van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en worden, bij artikel 3, de vergoedingen, toegekend aan de wezen van overleden burgerlijke slachtoffers, gebracht op 700 frank per maand, na aftrek van ieder bedrag ontvangen als gezinsvergoedingen.

De tabellen hierbij geven de bedragen aan van de pensioenen en vergoedingen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en, tevens, voor de militaire slachtoffers die het voordeel genieten van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen.

Op te merken valt, dat het wetsontwerp betreffende de vergoedingspensioenen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 thans voor onderzoek is voorgelegd aan de Raad van State en dat een wetsontwerp tot verwezenlijking van zekere aanpassingen in zake vergoedingen toe te kennen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 eerlang aan de Ministerraad zal worden voorgelegd.

Pensions d'invalidité des victimes de la guerre 1914-1918.

Invalidi

offers van de oorlog 1914-1918.

Pourcentage. Percentage.	VICTIMES CIVILES — BURGERLIJKE SLACHTOFFERS		In of als gevangene in Duitsland.	Invalidités contractées à l'arrière du front.
	Victimes accidentelles ou du hasard.	Accidentele of toevallige slachtoffers.		
10 %	2.235	1.788	2.252	2.235
15 %	3.353	2.681		3.353
~ %	4.471	3.576		4.471
%	5.589	4.471		5.589
%	6.706	5.364		6.706
%	7.824	6.259		7.824
%	8.942	7.153		8.942
%	10.060	8.047		10.060
%	11.178	8.942		11.178
%	12.295	9.835		12.295
%	16.329	13.063		14.754
%	17.690	14.151		15.983
%	19.051	15.240		17.996
%	20.412	16.329		19.282
80 %	21.772	17.417		21.461
85	23.133	18.506	31.123	22.802
90	24.494	19.594	40.120	25.150
95	25.855	20.683	43.594	26.547
100.	27.216	21.779		29.062

Pensions d'ayant

Catégories. Categorieën.	1914-1918.	Pensionen	chthebbenc	slachtoffers van de oorlog 1914-1918.
	Victimes civiles avec application de la loi	Burgerlijke slachtoffers met toepassing van de wet.	van 1 Septembre	Victimes militaires.
	Victimes dont le décès est dû à un fait patriotique.		Victimes accidentelles.	Militaire slachtoffers.
	Slachtoffers wier overlijden het gevolg is van vaderlandsliedende daden.		toevallige slachtoffers.	
Veuves non remariées dont le mariage est antérieur au fait dommageable. — Niet hertrouwde weduwen wier huwelijk aan het schadegeval voorafging	17.700	14.100		24.000
Ascend seul. — Alleenstaand ascendent	2.160		en dessous du revenu légal.	au-dessus du revenu légal.
Couple descendants. — Paar ascenden...	4.320		beneden het wettelijk inkomen.	boven het wettelijk inkomen.
Ascend veuve. — Vrouwelijke ascendent,	4.320			
Ascend remariée. — Vrouwelijke ascenden	2.160			
			4.380	1.460
			8.760	2.920
			8.760	2.920
			4.380	1.460

de la guerre 1940-1945.

van de oorlog 1940-1945.

PENSIONS D'INVALIDITÉ AUX VICTIMES CIVILES

Taux actuels compte tenu loi du 1-6-1949 (15 et 40 %)	Victimes ordinaires Gewone slachtoffers		Bénéficiaires statut déportés et réfractaires article 7, paragraphe 3		invalidité onnes ensions de réparation (1)	
	Article 7, paragraphe 1 Artikel 7, paragraaf 1	Avec majorations suivant revenus article 7, paragraphe 2 Met vermeerderingen volgens inkomsten artikel 7, paragraaf 2	Article 7, paragraphe 1 Artikel 7, paragraaf 1	Avec majorations suivant revenus article 7, paragraphe 2 Met vermeerderingen volgens inkomsten artikel 7, paragraaf 2	Base 550 Grondslag 550	Base 650 Grondslag 650
		a) 30 %	b) 60 %	a) 30 %	b) 60 %	
1.788	690	897	1.104	759	987	1.215
2.681	1.035	1.345	1.656	1.139	1.480	1.822
3.576	2.770	3.601	4.432	3.047	3.878	4.709
		4.498	5.536	3.806	4.844	5.882
		5.395	6.640	4.565	5.810	7.055
6.259	7.202	6.305	7.760	5.335	6.790	8.245
7.153	5.540	7.202	8.864	6.094	7.756	9.418
8.047	6.230	8.099	9.968	6.853	8.722	10.591
8.942	6.930	9.009	11.088	7.623	9.702	11.781
9.836	7.620	9.906	12.192	8.382	10.668	12.954
13.063	9.180	11.934	14.688	10.098	12.852	15.606
14.151	9.870	12.831	15.792	10.857	13.818	16.779
15.240	11.080	14.404	17.728	12.188	15.512	18.836
		15.535	19.120	13.145	16.730	20.315
		17.342	21.344	14.674	18.676	22.678
18.506	14.200	18.460	22.720	15.620	19.880	24.140
19.594	15.590	20.267	24.944	17.149	21.826	26.503
20.683	16.450	21.385	26.320	18.095	23.030	27.965
21.772	18.010	23.413	28.816	19.811	25.214	30.617

(1) En vertu de l'article 5, paragraphe 3, de la loi du 10 août 1943 et du statut des grands Mutilés, certains grands invalides bénéficient d'une majoration supplémentaire de 20 ou 30 % au lieu de 15 %.

(1) Krachtens artikel 5, paragraaf 3, van de wet van 10 Augustus 1948 en krachtens het statuut der zwaarverminkten genieten sommige zwaar-invaliden een bijkomende verhoging van 20 tot 30 %, i.p.v. 15 %.

Pensions d'ayants droits de
de la guerre 1940-1945.

Pensioenen van rechthebbenden van slachtoffers
van de oorlog 1940-1945.

382

CATEGORIES CATEGORIEEN	AYAI		PENSIONS T VICTIMES CIV NSIOENEN		Pensions lois co sur les de ré Pensioenen samengeor betref vergoedin
	RECHTHEBB DERS	T	E SLA	OFFERS	
		Bedra Victimes Gewone	le proje or het v Déport	loi twerp réfractaires den eraars	
Veuves non remariées — Niet hertrouwd weduw...	Taux législation provisoire et loi 1 ^{er} juin 1949	Bedra Victimes Gewone	le proje or het v Déport	loi twerp réfractaires den eraars	Pensions lois co sur les de ré Pensioenen samengeor betref vergoedin
Veuves non remariées — Niet hertrouwde we- duwaars	8.100	11.430	12.573	20.108	2
Orph va de mère — Wezen erloren hebben	1.500	—	12.573	20.108	2
Ascendant seul — Alleenstaand ascendent ...	1.160	—	15.246 par enf per kin 9.300 ou/of 12.180	mes taux zelfde bedragen	24.00 ou/of
Ascendant et ascendante — Ascendanten ...	8.550	—	9.300 ou/of 12.180	mes taux zelfde bedragen	9.300 ou/of 12.180 (3)
Ascendante veuve — Vrouwelijke ascenden- weduw...	8.550	—	—	—	en dessous du revenu légal
Ascendante remariée — Hertrouwde vrouwe- lijke ascendent...	2.160	4.275	4.702	—	au-dessus du revenu légal
Collatéraux — Zijverwanten	1.620	1.800	9.404	—	beneden het wettelijk inkomen
		2.880	—	—	boven het wettelijk inkomen
(1) Cette somme est accordée à l'ensemble des orphelins. (2) Dont il faut déduire l'allocation familiale éventuelle. (3) Dont il faut déduire l'allocation éventuellement touchée en vertu des articles 50bis et 56bis — loi du 4 août 1930.			4.702 9.404	—	4.380 8.760
(4) Cette somme est accordée à l'ensemble des collatéraux.			9.404	—	2.920
			4.702 1.980	3.170	4.380 4.380 (4)
					1.460 1.460

(1) Deze som wordt verleend aan de gezamenlijke wezen.

(2) Waarvan eventueel de gezinsvergoeding dient afgetrokken.

(3) Waarvan de toelage dient afgetrokken, die eventueel verleend wordt op grond van de artikelen 50bis en 56bis der wet van 4 Augustus 1930.

(4) Deze som wordt verleend aan de gezamenlijke verwantten in de zijlinie.

[6]